

Verantwoordings- en controle instructie

2022

Meerkosten COVID-19

GGD – VWS

Opgesteld door: Werkgroep GGD
Ministerie VWS
Sector commissie Decentrale overheden
van de NBA

COPRO 23037 d.d. 3 oktober 2023

Inleiding

In 2020 zijn de GGD 'en geconfronteerd met extra kosten in verband met het bestrijden en beheersen van COVID-19. Op basis van de wet Publieke Gezondheid (PG) hebben GGD 'en extra taken en opdrachten van de minister gekregen. De meerkosten worden door het ministerie van VWS direct vergoed aan de GGD 'en. In de brief van 20 juli 2020 zijn de uitgangspunten voor deze meerkostenregeling uitgewerkt. De regeling van de vergoeding van de meerkosten is van toepassing voor 2020, 2021 en 2022. Deze verantwoordingsinstructie gaat over de periode 1 jan – 31 dec 2022.

GGD'en dienen zich over 2022 te verantwoorden over de gemaakte meerkosten in één verantwoording.

Anders dan in de eerdere jaren wordt bij de verantwoording van de meerkosten een aparte controleverklaring gevraagd. Dit houdt verband met extra gevraagde zekerheid voor het Ministerie van VWS bij de afrekening van de voorschotten over het jaar 2022. Door een aparte controleverklaring bij de verantwoording meerkosten af te geven, controleert de externe accountant of de weergegeven kosten in de Verantwoording meerkosten Covid-19 in alle van materieel belang zijnde aspecten in overeenstemming zijn met de Verantwoordings- en controle instructie 2022 meerkosten Covid-19 GGD. De controleverklaring wordt conform het voorschreven format afgegeven. Het format is opgenomen in bijlage 2. Het betreft hier een standaard 800 opdracht. Deze Verantwoordings- en controle instructie over 2022 voor een aparte controleverklaring bij de verantwoording meerkosten COVID-19, wordt op verzoek van het ministerie van VWS opgesteld naast de verklaring bij de jaarrekening.

In aanvulling op de eerdere brieven in de voorgaande jaren heeft VWS voor 2022 de volgende brieven verstuurd:

- 5 november 2021 – kenmerk 3279403-1019453-PDC19
- Brief VWS-kenmerk 3332419-1025910-PDC19

De verantwoording van de meerkosten vindt plaats in de aparte op te stellen verantwoording meerkosten die uiterlijk 25 november 2023 voorzien van een controleverklaring ingediend moet zijn bij het ministerie van VWS. In deze verantwoordings- en controle instructie worden nadere voorschriften en uitgangspunten verstrekt voor het opstellen van de verantwoording. Daarnaast zijn in deze instructie aanwijzingen opgenomen voor de accountant die belast is met de controle van deze verantwoording.

De verantwoordings- en controle instructie is tot stand gekomen in nauw overleg met vertegenwoordigers van de sectorcommissie decentrale overheden (SDO) van de NBA, de GGD'en en het ministerie van VWS.

Deze instructie heeft alleen betrekking op de meer (en minder) kosten die bij VWS in het kader van het bestrijden en beheersen van COVID-19 worden gedeclareerd. De uitgangspunten en instructies gelden dus **specifiek en alleen** voor de meer- en minderkosten die vallen onder afspraken met het ministerie van VWS en **NIET** voor de reguliere en overige specifieke exploitatielasten/opbrengsten en balans van de GGD.

De eventuele laboratoriumkosten die de GGD 'en betalen voor de COVID-19 diagnostiek worden door de GGD 'en rechtstreeks gedeclareerd bij het RIVM. Deze kosten vallen buiten de meerkostenregeling en dus ook buiten deze verantwoordingsinstructie.

In geval van eventuele onduidelijkheden/discussie over de definitie van specifieke meerkosten, overige meerkosten en minder kosten of over de afgrenzing met de normale activiteiten van de GGD, kan contact worden opgenomen met coronavragen@ggdzl.nl.

Deel 1 instructie voor de GGD

1.1 Format Verantwoording

De meerkostenregeling heeft betrekking op de vergoeding die VWS direct aan de GGD 'en betaalt in verband met de kosten COVID- 19. De verantwoording 2022 vindt plaats in de separate verantwoording meerkosten (zie tabel meerkosten in bijlage 1). De verantwoording wordt via de voorzitter van de Veiligheidsregio aangeboden aan het ministerie van VWS.

De accountant geeft een aparte controleverklaring af bij de verantwoording meerkosten. Deze verklaring is conform het hiervoor vastgestelde format (zie bijlage 2)

1.2 De definitie voor de meerkosten:

Definitie meerkosten

***In de definities van AEF wordt gesproken over kosten uit uitgaven. Hier moet gelezen worden lasten en baten. De BBV-regels zijn van toepassing.

1. Specifieke meerkosten: Extra gemaakte kosten die direct aan Corona-activiteiten zijn toe te wijzen (bron- en contactonderzoek, bemonstering, etc.)
2. Overige meerkosten: Extra gemaakte kosten voor reguliere taken (bijvoorbeeld voor uitgestelde dienstverlening die moet worden ingehaald en leidt tot externe inhuur)
3. Minder kosten: Kosten die GGD 'en minder hebben gemaakt voor reguliere dienstverlening die later niet wordt ingehaald (bijvoorbeeld de inkoop van vaccins)

In 2021 werd ook via de meerkosten gedeclareerd:

4. Minder inkomsten: Inkomstenderving (bijvoorbeeld door wegvallen van inkomsten uit reizigersvaccinaties). Dit is in 2022 niet meer mogelijk. Inkomstenderving kan niet meer via de meerkosten worden gedeclareerd.

1.3 Nadere toelichting bij het invullen van en interne controle op het format.

Algemene Uitgangspunten

- 1) De GGD maakt een specifiek corona-dossier, waarin relevante documenten en onderbouwingen zijn vastgelegd. Voor alle posten geldt dat er een deugdelijke onderbouwing en motivatie moet zijn van de gehanteerde toerekening en waar de posten zijn opgenomen in de verantwoording. Indien relevant voor het begrip van de verantwoording voegt de GGD die toe aan de toelichting op de verantwoording (zie bijlage 1). VWS behoudt zich het recht voor om aanvullende verantwoordingsinformatie op te vragen.
- 2) De gemeenten betalen de reguliere (inwoner)bijdrage, ook al zijn niet alle activiteiten conform begroting uitgevoerd. Hierbij is de wijze van financiering zoals met de gemeenten is afgesproken bepalend. Hierdoor kunnen er tussen de regio's verschillen bestaan (bijvoorbeeld toezicht kinderopvang kan (deels) uit de inwonerbijdrage en deels via een tarief per verrichting worden betaald). Ook aanvullende diensten die worden afgerekend op basis van verrichte prestaties vallen niet standaard onder de 'reguliere' inwonerbijdrage. Iedere GGD kan hier met haar eigen gemeenten afspraken over maken.
- 3) Bovenstaande betekent dat kosten die al gedekt zijn uit de reguliere (inwoner)bijdrage van de gemeenten **NIET** vallen onder meerkosten. Bijvoorbeeld JGZ-personeel dat is ingezet voor testen/bron- en contactonderzoek zijn geen meerkosten. Maar **wel** overuren of eventueel uitbreiding van uren. En ook eventuele vervanging van personeel dat is ingezet voor corona en van wie het reguliere werk ook moet worden uitgevoerd. Ook kosten inhalen achterstanden,

andere werkwijze (bijvoorbeeld geen groepsvaccinatie) waarvoor extra kosten gemaakt worden zijn meerkosten. Het voorbeeld van het JGZ-personeel geldt ook voor de inzet van juristen voor de Icam claim.

- 4) Kosten die op een andere wijze worden vergoed, kunnen niet dubbel worden gedeclareerd en komen niet voor vergoeding in aanmerking (bijvoorbeeld kosten die vergoed worden door zorgverzekeraars).
- 5) Niet alle GGD 'en voeren dezelfde taken uit. Taken die worden uitgevoerd en die een andere financiering kennen zoals bijvoorbeeld de Regionale Ambulancevoorziening, Veilig Thuis en leerplicht vallen buiten de meerkosten regeling, tenzij er inzet is gepleegd voor COVID-19 die tot meerkosten heeft geleid en die niet door een andere financiering worden gedekt.
- 6) Ook voor overhead geldt dat alleen additionele gerealiseerde kosten als meerkosten kunnen worden meegenomen. Additionele kosten zoals extra huur pand, extra ICT, extra telefoonkosten, inhuur HRM etc. kunnen als meerkosten worden gedeclareerd.
- 7) Indien voor de uitvoering van de monkeypox gebruik is gemaakt van de faciliteiten welke reeds ingezet worden voor covid 19 (bijvoorbeeld test- en vaccinatielocatie) dan worden deze kosten niet doorbelast aan MPX. De gebruikte faciliteiten worden via de meerkosten COVID-19 gedeclareerd. Specifieke kosten voor MPX (bijvoorbeeld inzet personeel) worden wel apart via de meerkosten MPX gedeclareerd. Zie hiervoor de separate afspraken die over MPX tussen VWS en de GGD'en gemaakt zijn.
- 8) Alleen daadwerkelijk gemaakte (meer)kosten (stelsel baten en lasten) vallen onder de regeling. Dotaties aan Reserves of aan voorzieningen zijn geen meerkosten en kunnen **niet** via de meerkostenregeling worden gedeclareerd bij VWS.
- 9) De meerkostenregeling kan nooit leiden tot een covid-gerelateerd resultaat. Toepassen van de meerkostenregeling is budgetneutraal voor de exploitatie van de GGD.
- 10) Het BBV schrijft voor dat toekomstige kosten waar geen prestatie tegenover staat in het lopende jaar moeten worden genomen. VWS vergoedt alleen gerealiseerde kosten (baten- en lastenstelsel). Dotaties aan voorzieningen en reserves kunnen niet in de verantwoording meerkosten worden verwerkt (zie punt 8).

1.4 Specifieke toelichting bij het verantwoordingsformat

Blok 1 kosten Bron en Contactonderzoek (BCO)

- 1) Neem hier, met in achtneming van de algemene uitgangspunten de werkelijke meerkosten voor de uitvoering van BCO op. Het zal hier met name gaan om inzet van personeel (zowel eigen als inhuur), ondersteunend personeel en facilitaire kosten.
- 2) Afhankelijk van de inrichting van de administratie van de GGD staan hier de totale kosten van BCO, inclusief kosten van overhead. Als deze kosten in de administratie niet onder BCO zijn verantwoord staan deze kosten in blok 4 bij infectieziektebestrijding, ondersteuning of overig.

Blok 2 kosten Bemonsteren

- 1) Neem hier, met in achtneming van de algemene uitgangspunten de werkelijke meerkosten voor de uitvoering van bemonstering op. Het zal hier met name gaan om inzet van personeel (zowel eigen als inhuur), kosten van locaties, ondersteunend personeel en facilitaire kosten.
- 2) Afhankelijk van de inrichting van de administratie staan hier de totale kosten van bemonstering, inclusief kosten van overhead. Als deze kosten in de administratie niet onder bemonstering zijn verantwoord staan deze kosten in blok 4 bij infectieziektebestrijding, ondersteuning of overig.

Blok 3 kosten covid vaccinatie

- 1) Neem hier, met in achtneming van de algemene uitgangspunten de werkelijke meerkosten voor de uitvoering van vaccineren op. Het zal hier met name gaan om inzet van personeel (zowel eigen als inhuur), ondersteunende personeel en facilitaire kosten.
- 2) Afhankelijk van de inrichting van de administratie van de GGD staan hier de totale kosten van vaccinatie, inclusief kosten van overhead. Als deze kosten in de administratie niet onder vaccinatie zijn verantwoord staan deze kosten in blok 4 bij infectieziektebestrijding, ondersteuning of overig.

Blok 4 Overige meerkosten

- 1) Bepaal per activiteit of er sprake is van specifieke meerkosten als gevolg van COVID-19 (bijvoorbeeld inhalen achterstanden). Vul deze kosten bij de betreffende activiteit in.
- 2) Om te bepalen of er bij de JGZ sprake is van meerkosten kan gekeken worden naar de afspraken die het ministerie met Actiz heeft gemaakt voor JGZ-organisatie die geen onderdeel zijn van een GGD.

Indienen van de verantwoording

De verantwoordings- en controle instructie is opgesteld door vertegenwoordigers van GGD 'en, het ministerie van VWS en de sector commissie decentrale overheden (SDO) van de NBA.

De verantwoordingsinstructie is gestuurd naar:

- Ministerie VWS
- Directeuren van GGD 'en
- Leden van het strategisch Bedrijfsvoeringsoverleg GGD 'en (SBOG)

Publicatie van de instructie geschiedt via de website van de NBA.

De verantwoording meerkosten inclusief controleverklaring moet voor 25 november 2023 gestuurd zijn naar _DienstpostbusFAPDC19@minvws.nl.

Deel 2 Normenkader

Regelgeving van de verantwoordingsbasis

De uitgangspunten voor meerkostenregeling 2022 liggen vast in de onderstaande documenten. Deze zijn als bijlage bijgevoegd.

- Brief VWS 20 juni 2020 (kenmerk 1722497-208190-PG)¹
- Brief VWS 28 september 2020 (kenmerk 1720107-208036-PG)
- Rapport AEF meerkosten voor GGD 'en ten gevolge van Corona, 5 augustus 2020
- Format aanvraag voorschot meerkosten (zie bijlage 1)
- De richtsnoeren van de Europese commissie (2020/C 108 I.01)
- Brief VWS 24 februari 2021 kenmerk 1831407-218748-PDC19
- Brief VWS 25 maart 2021 kenmerk 1848261-220036-pdc19
- Brief VWS 19 juli 2021 kenmerk 3328466-1012630
- Brief VWS 23 juli 2021 kenmerk 3232930-1013130-pdc19
- Brief VWS 5 november 2021 – kenmerk 3279403-1019453-PDC19
- Brief VWS kenmerk 3332419-1025910-PDC19

¹ GGD GHOR nl heeft een aanvullende toelichting bij de brief van 20 juli 2020 naar de Directeuren Publieke gezondheid (DPG) gestuurd op 21-6-2020.

Deel 3 Aanwijzingen voor accountant

Dit onderdeel is bestemd voor de accountant van de GDD. Het bespreekt de uit te voeren werkzaamheden en de hierbij te hanteren criteria

1. Voor de controle zijn de beroepschriften voor accountants van toepassing, zoals de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO), de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA) en de relevante Nadere Voorschriften Controle en overige standaarden (NV COS).
2. De accountant voert de controle uit in overeenstemming met het Nederlandse recht, waaronder ook de controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en deze verantwoordings- en controle instructie vallen.
3. Ingegeven door het normenkader en het hanteren van de Bado controleert de accountant in hoeverre de verantwoording meerkosten in alle van materieel belang zijnde aspecten is opgesteld in overeenstemming met het normenkader zoals vastgelegd in deel 1 en deel 2 van deze verantwoordingsinstructie.
4. Het doel van deze verantwoordings- en controle instructie is niet om de aanpak van de controleopdracht voor te schrijven. De accountant is zelfstandig verantwoordelijk voor het uitvoeren van voldoende werkzaamheden ter verkrijging van voldoende en geschikte controle-informatie dat de verantwoording meerkosten in alle van materieel belang zijnde aspecten is opgesteld in overeenstemming met het normenkader.
5. De accountant neemt kennis van de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Hiervoor kan hij zich richten op de opzet, het bestaan en de eventuele werking van de administratieve organisatie en de interne controle (AO/IC) rondom de totstandkoming van de verantwoording en de meerkosten, indien en voor zover hij verwacht te kunnen steunen op een effectieve werking van de AO/IC.
6. De volgende toets- en aandachtspunten worden specifiek aan de accountant meegegeven voor de controle
 - vaststellen dat de gedeclareerde kosten voldoen aan de bepalingen zoals opgenomen in het normenkader
 - vaststellen dat geen dubbele financiering heeft plaatsgevonden
 - vaststellen dat geen verschuiving van kosten heeft plaats gevonden van reguliere exploitatiekosten naar de meerkosten.
 - vaststellen dat de kosten in de juiste categorie in de tabel van de meerkosten zijn verwerkt
 - Van de gedeclareerde kosten moet de accountant kunnen vaststellen dat deze voortkomen uit een eerder aangegane verplichting op basis van het bevel van de minister.
7. De accountant stelt vast dat de Europese aanbestedingswet- en regelgeving is nageleefd. Er gelden voor COVID-19 bijzondere kaders ten aanzien van de aanbestedingsregels. Zie hiervoor onder meer de Richtsnoeren van de Europese Commissie betreffende het gebruik van het kader voor overheidsopdrachten in de door de COVID-19-crisis veroorzaakte noodsituatie (2020/C 108 I/01). Deze regels gelden alleen voor kosten die van toepassing zijn op de crisissituatie COVID-19. Voor reguliere kosten zijn de reguliere aanbestedingsregels van toepassing. Per aanbesteding wordt gekeken of de crisissituatie van toepassing is. De GGD wordt verzocht met grote terughoudend een beroep te doen op dit bijzondere kader.
8. De accountant stelt vast dat alleen gerealiseerde (meer)kosten (baten- en lastenstelsel) zijn gedeclareerd. Verwerkte dotaties aan voorziening en reserves gelden als niet gerealiseerde kosten en worden niet gedeclareerd.

Betrouwbaarheid en materialiteit

Voor de verantwoording meerkosten geldt dat de controle zodanig behoort te worden ingepland en uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de verantwoording meerkosten geen afwijkingen (fouten) en onzekerheden van materiaal belang bevat (waarbij de normen voor invulling van de verantwoording zijn vastgelegd in deel 2 van deze instructie en verder zijn uitgewerkt in deel 1 van deze instructie).

Onder het begrip redelijke mate van zekerheid wordt verstaan dat de controle met een betrouwbaarheid van 95% en een nauwkeurigheid van 99% moet worden uitgevoerd. Dit betekent dat de controle zodanig moet worden gepland en uitgevoerd dat met een betrouwbaarheid van 95% kan worden vastgesteld dat niet meer dan 1% van de totaal verantwoorde meerkosten niet in overeenstemming is met het normenkader zoals vastgelegd in deel 2 van deze instructie.

Het totaalbedrag van de gedeclareerde meerkosten (bijlage 1 'totaal') vormt de omvangsbasis waarop de toleranties moeten worden toegepast. Voor de strekking van de controleverklaring gelden de toleranties zoals deze zijn opgenomen in het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden in artikel 4, lid 2.

Van fouten in de verantwoording is sprake indien naar aanleiding van de uitgevoerde controle is gebleken dat de verantwoording meerkosten onjuistheden bevat omdat deze niet voldoen aan de normen van het in deel 2 van deze verantwoordings- en controle instructie 2022 meerkosten Covid bedoelde normenkader. Fouten worden in absolute zin opgevat. Salderen van fouten is daarom niet toegestaan.

Van een onzekerheid in de controle is sprake indien geen voldoende en geschikte (controle-) informatie beschikbaar is om posten in de verantwoording meerkosten als goed of fout aan te merken.

Overige

VWS kan besluiten om een dossierreview te laten uitvoeren op de door de accountant uitgevoerde controle voor de meerkosten in het kader van de jaarrekeningcontrole VWS zoals genoemd in artikel 6.1 van de Comptabiliteitswet 2016

Bijlage 1: Format verantwoording meerkosten 2022

Kostenspecificatie:	
Blok 1 Totaal Bron- en contactonderzoek	€
BCO regulier	-
BCO grootschalig risicogericht testen	-
Blok 2 Totaal Bemonstering	€
Bemonstering regulier	-
Bemonstering grootschalig risicogericht testen	-
Blok 3 Totaal Covid-19 Vaccinatie	€
Vaccinatie	-
Blok 4 Totaal Overige Meerkosten:	€
Infectieziektebestrijding (IZB)	-
Tuberculosebestrijding (TBC)	-
Medische Milieukunde (MMK)	-
Technische Hygiënezorg (THZ) / Toezicht	-
Seksuele Gezondheid (inclusief SOA poli)	-
Reizigerszorg	-
Gezondheidsbevordering (GB)	-
Algemene Gezondheidszorg (AGZ)	-
Jeugdgezondheidszorg (JGZ), incl. Rijksvaccinatie	-
Openbare GGZ / Sociaal medische advisering	-
Veilig Thuis	-
Forensische Zorg (For)	-
Regionale Ambulance Voorziening (RAV)	-
Overig	-
Ondersteuning	-
Totaal meerkosten 2022	€

Deze verantwoording is opgesteld in overeenstemming de Verantwoordings- en controle instructie 2022 meerkosten COVID-19 GGD.

Toelichting van de grondslagen zo nodig aanvullen - indien relevant voor (het begrip van) de verantwoording - met gehanteerde uitgangspunten voor toerekening, minder kosten en gehanteerde uitwerking van het normenkader en de definities ingeval van aspecten die judgemental van aard zijn.

Bijlage 2: format controle verklaring

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de directie van GGD [.....]

Ons oordeel

Wij hebben de bijgevoegde, door ons voor identificatiedoeleinden gestempelde, financiële verantwoording ingevolge meerkosten Covid-19 over de periode 1 januari 2022 tot en met 31 december 2022 (hierna: de financiële verantwoording) van GGD [.....] te [.....] gecontroleerd.

Naar ons oordeel, is de financiële verantwoording ingevolge meerkosten Covid-19 over de periode 1 januari 2022 tot en met 31 december 2022 van GGD [.....], in alle van materieel belang zijnde aspecten, opgesteld in overeenstemming de Verantwoordings- en controle instructie 2022 meerkosten Covid-19 GGD. De financiële verantwoording sluit met een bedrag van in totaal € [.....].

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controle-standaarden en de Verantwoordings- en controle instructie 2022 meerkosten Covid-19 GGD vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de financiële verantwoording'.

Wij zijn onafhankelijk van[naam GGD] zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Beperking in het gebruik en verspreidingskring

De financiële verantwoording is opgesteld op basis van de financiële grondslagen zoals beschreven in de verantwoordings- en controle instructie 2022 en is opgesteld voor het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de voorzitter van de Veiligheidsregio met als doel (naam GGD) in staat te stellen te voldoen aan de Verantwoordings- en controle instructie 2022 meerkosten COVID-19. Hierdoor is de financiële verantwoording mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden. Onze controleverklaring is derhalve uitsluitend bestemd

voor de directie² van GGD [.....] , het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de voorzitter van de Veiligheidsregio en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Verantwoordelijkheden van de directie voor de financiële verantwoording

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de financiële verantwoording in overeenstemming de Verantwoordings- en controle instructie 2022 meerkosten Covid-19 GGD. De directie is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opstellen van de financiële verantwoording mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de financiële verantwoording

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze financiële verantwoording nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, de Verantwoordings- en controle instructie 2022 meerkosten Covid-19 GGD, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de financiële verantwoording afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte,

² Directie of andere soortgelijk orgaan

het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor het opstellen van de financiële verantwoording en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de financiële verantwoording staan.
- Het evalueren of de financiële verantwoording de onderliggende transacties en gebeurtenissen zonder materiële afwijkingen weergeeft.

Wij communiceren met de directie onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

[Plaatsnaam, datum]

[Ondertekening]